

विद्ये प्रतिपत्तये । आद्या कस्याप्य वृद्धे द्वितीयादियते सदा । 2801. संगम-
यति विद्यैव नरं दुर्धर्षं नृपम् 3100. सर्वद्रव्येषु विद्यैव द्रव्यमाकुरानुत्तमम्
3210. विद्या मित्रं प्रवासे 4999. विद्या सक्त्रं मित्रम् 5002. °रत्नं सरसक-
विता 5000. सर्वविद्यामुखं व्याकरणम् KATHAS. 4, 22. न च विद्या विना
राज्ञां प्रतिपत्तयः केवलबुद्ध्या लभ्यते PAKĀT. 243, 19. तत्र विद्या न वस्तव्या
M. 2, 112. fg. शुभो विद्या कीनादपि समाप्नुयात् Spr. 3030. शुभो विद्यामा-
ददीतावरादपि 3032. विद्यामभ्यसनेनेव प्रसादयितुमर्हसि (ताम्) RAGH. 1,
88. विद्याभ्यासे Spr. (II) 1793. सदभ्यस्त° PAKĀT. 244, 1. पूर्वाधीत° 243,
25. विद्या नाधिगता कलङ्करिता Spr. 2796. अत्र प्रतिपादिता 2803.
दैवो विद्यामृतुपर्णाया MBH. 3, 3026. °दान Verz. d. B. H. No. 1218. Verz.
d. Oxf. H. 35, a, 44. 87, a, 32. °प्रदान 83, a, 20. °मद Spr. 2798. विद्यानां
पारदृष्ट्या RAGH. 1, 23. विद्यातग der sein Fach gründlich versteht VARĀH.
BH. S. 68, 99. °भाज 68, 45. विद्याभीप्सिन् KATHOP. 2, 4. विद्यार्थिन् Spr.
(II) 1649. (I) 5001. विद्यास्वभिनिनीतानाम् (so ed. Bomb.) MBH. 13, 378.
°विनीत R. 1, 7, 4. °समृद्ध M. 3, 98. °वृद्ध Spr. 2802. SARYADARÇANAS. 3,
6. °कीन M. 4, 141. PAKĀT. 243, 21. विद्यानुपालिन् M. 9, 204. रत्नो°
ÇĀNKH. ÇR. 16, 2, 19. सर्प° u. s. w. ÇAT. BR. 13, 4, 2, 9. विष°, पुराण°
u. s. w. ĀCY. ÇR. 10, 7, 5. fg. सुदस्यन्दनविद्याभ्याम् KATHAS. 56, 338. vier
Wissenschaften (आन्वीतिकी, त्रयो, वार्ता und दण्डनीति) RAGH. 3, 80.
KIR. 2, 6. vierzehn (षडङ्गी वेदाश्चत्वारो मीमांसांस्वीतिकी तथा । धर्मशास्त्रं
पुराणं च) H. 253. MADHUS. in Ind. St. 1, 13, 9. fg. NAISH. 1, 4. achtzehn
(ausser den eben genannten noch ऋग्वेद, धनुर्वेद, गान्धर्व und शासन
oder ऋषशास्त्र) MALLIN. zu NAISH. 1, 5. MADHUS. in Ind. St. 4, 13, 13. 22,
10. bei den Buddhisten Ind. St. 3, 131. vierundsechzig (hier so v. a.
कल) Verz. d. Oxf. H. 217, a, 20. fg. Bei den Pācupata Wissen überh.,
gleichviel ob richtiges oder falsches, SARYADARÇANAS. 76, 17. तत्र पशुगुणो
(so ist zu lesen) विद्या । सापि द्विविधा बोधाबोधस्वभावभेदात् 18. — 2)
Zauberkunst; Zauberspruch: मन्त्राः पुंदेवता त्रया विद्याः स्त्रीदेवताः पुनः
Verz. d. Oxf. H. 105, a, 8. ज्ञीवनी MBH. 1, 3241. fg. मृतसंज्ञीवनी Vet. in
LA. (III) 14, 21. बलातिबलपौर्विद्ययोः RAGH. 11, 9. KATHAS. 10, 95. 18,
218. 227. 240. 377. 33, 170. 178. 37, 186. 38, 54. 42, 32. 34. fg. 38. 43,
280. 290. 32, 161. षडन्तरी BURN. Intr. 223. PAKĀT. 2, 4, 47. — 3) die
Wissenschaft personif. HARIV. 14033. mit der Durgā identificirt ÇAB-
DAR. im ÇKDR. unter den Verfasserinnen von Zaubersprüchen und Ge-
beten Verz. d. Oxf. H. 101, b, 2. — 4) Premna spinosa ÇABDAR. im
ÇKDR. — 5) mystische Bez. des Buchstabens ३ WEBER, RĀMAT. UP. 318.
— 6) Glöckchen (vgl. °मणि) H. Ç. 134. — Vgl. ऋ°, ऋङ्°, आत्म°, त-
र्क°, धनुर्विद्या, नत्तत्र°, नोति°, प्राण°, ब्रह्म°, भूत°, मधु°, मन्त्र°, म-
हा°, मूल°, यज्ञ°, रथ°, राज°, वास्तु° und वैद्य.

विद्याकर् (विद्या + कर्) m. N. pr. eines Autors Verz. d. Cambr. H. 67.
°वाजपेयिन् Verz. d. Oxf. H. 292, b, 11. fg.

विद्यागण m. pl. Bez. gewisser buddhistischer Schriften TĀRAN. 241.

विद्यागम (विद्या + गम) m. Erlangung von Kenntnissen, Erlernung
von Wissenschaften Spr. 2423. R. GORR. 2, 1, 10.

विद्यागुरु m. Lehrer einer Wissenschaft, insbes. der heiligen M. 2, 206.
BHĀG. P. 3, 13, 38.

विद्यागृह n. Schulhaus, Collegium KĀD. in Z. d. d. m. G. 7, 583, 1 v. u.
— Vgl. विद्यावेष्मन्.

विद्याचण (°चन bei Vop.) und विद्याचुच्च adj. gelehrt P. 5, 2, 26, Schol.
VOP. 7, 74.

विद्यातीर्थ n. 1) Wissen als Badeplatz, Bad der Wissenschaft: °तीर्थे
विमलमतयः कल्मषं तालयति Spr. 4998. — 2) N. pr. eines heiligen
Badeplatzes MBH. 3, 8030. — 3) Bein. Çiva's Verz. d. Oxf. H. 222, a,
No. 540. 244, b, No. 606. 252, b, No. 626. 263, b, No. 636. fg. SĀJ. in der
Einl. zu RV. u. s. w.

विद्यात् n. der Begriff विद्या KĀM. NĪTIS. 2, 17.

विद्यादल m. eine Art Birke (भूर्त्त), auf deren Rinde geschrieben wird,
ÇABDAM. im ÇKDR.

विद्यादायाद m. der Erbe einer Wissenschaft P. 6, 2, 5, Schol.

विद्यादेवी f. bei den Gāina Bez. einer Klasse göttlicher Wesen,
deren sechzehn angenommen werden, H. 238. fg.

विद्याधर 1) adj. im Besitze einer Wissenschaft —, von Zaubersprü-
chen seiend. — 2) m. a) Bez. einer Klasse von Luftgenien, die im Ge-
folge Çiva's erscheinen, im Himālaya ihren Sitz haben und im Be-
sitz der Zauberkunst stehen, AK. 1, 1, 4, 6. TRIK. 1, 1, 64. HALĀJ. 1, 87.
HARIV. 3930. R. 1, 16, 10. 6, 83, 26. 32. SŪRIAS. 12, 31. VARĀH. BH. S. 9,
27. 38. 12, 6. 13, 8. RAGH. 2, 60. Spr. 807. UTTARAR. 103, 1. fg. (139, 1.
fg.). KATHAS. 1, 13. 17. 18, 216. 220. 232. Verz. d. Oxf. H. 69, a, 32. 92,
b, 40. Vet. in LA. (III) 22, 20. BRAHMA-P. ebend. 49, 18. TĀRAN. 69 u. s. w.
विद्याधराङ्गना KATHAS. 13, 35. विद्याधरी f. MBH. 4, 258. R. 1, 16, 5.
UTTARAR. 103, 15 u. s. w. (140, 6 u. s. w.). KATHAS. 22, 58. 93, 8. 103, 13.
PRAB. 62, 10. 101, 13. BHĀG. P. 3, 23, 37. fg. HIT. 63, 16. 108, 5. विद्याध-
रताल Bez. eines best. Tactes Verz. d. Oxf. H. 87, a, 11. fg. — b) N. pr.
verschiedener Gelehrter MALLIN. zu KIR. 4, 38. HALL in der Einl. zu VĀ-
SAVAD. 46. Verz. d. B. H. No. 166. Verz. d. Oxf. H. 122, a, 3. 4. 136, a,
No. 259. 137, b, No. 340. °गच्छ 152, a, N. 3. विद्याधराचार्य 93, b, 14. —
c) ein best. Metrum: 4 Mal — — — — — COLEBR. Misc.
Ess. II, 160 (VII, 26). — 3) f. ३ a) s. u. 2) a). — b) N. pr. einer Toch-
ter des Fürsten Çūrasena KATHAS. 56, 81. — Vgl. रङ्ग° und वैद्याधर.

विद्याधरत्न n. der Stand eines Vidjādhara KATHAS. 24, 14. 26, 168.
108, 122.

विद्याधरपितृक Vie de HIOUEN-THSANG 159 ohne Zweifel fehlerhaft für
धारणीपितृक, wie HIOUEN-THSANG II, 38 gelesen wird; nach dem Index
soll dieses letztere falsch sein.

विद्याधरस m. Bez. einer best. Mixtur Verz. d. B. H. No. 993.

विद्याधरीभू (विद्याधर + 1. भू zu einem Vidjādhara werden: °भूत
KATHAS. 23, 262. 26, 234. 108, 96.

विद्याधरीविलास m. Titel einer Schrift Verz. d. Cambr. H. 67.

विद्याधरेन्द्र m. ein Fürst der Vidjādhara RĀGA-TAR. 1, 218. so v. a.
कपीन्द्र als Bez. Ġambavant's MBH. 13, 630. Hiervon °ता f. nom.
abstr. KATHAS. 44, 30.

विद्याधार (विद्या + धार) m. ein Behälter von Wissen, ein überaus
grosser Gelehrter MĀLATIM. 41, 2.

विद्याधिदेवता f. die Schutzgottheit der Wissenschaften: Sarasvatī
PAKĀT. 1, 12, 52.

विद्याधिप m. das Haupt der Wissenschaften, wohl. Beiw. Çiva's